

Θ . Ε . Π Α . Κ .
ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Ο “Θεατρικός” Καβάφης στην Ε.Θ.Α.Λ.

Τρίτη 5 Νοεμβρίου, 8.30μμ

Η επιτυχημένη θεατρική παραγωγή «Νερά της Κύπρου, της Συρίας και της Αιγύπτου. Σπουδή στον “Θεατρικό” Καβάφης» του Θεατρικού Εργαστηρίου Πανεπιστημίου Κύπρου, κλείνει τη φετινή σεζόν με μία και μοναδική παράσταση για το κοινό της Λεμεσού, η οποία θα δοθεί την Τρίτη, 5 Νοεμβρίου 2013, στο θέατρο της Ε.Θ.Α.Λ.

Η παράσταση σε σκηνοθεσία, επιλογή και επιμέλεια κειμένων του Μιχάλη Πιερή, ήταν η σπουδαιότερη ίσως κυπριακή συμβολή στις πανελλήνιες εκδηλώσεις για την 150^η επέτειο από τη γέννηση του μεγάλου ποιητή του μείζονος ελληνισμού Κ. Π. Καβάφης, καθώς παρουσιάστηκε με μεγάλη επιτυχία στο Θέατρο Φρύνιχος των Δελφών, στο πλαίσιο των επιστημονικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων για το Έτος Καβάφης που οργάνωσε τον περασμένο Ιούλιο το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών. Συγκινητική και καθόλα ενθαρρυντική ήταν και η ανταπόκριση του θεατρόφιλου κοινού που παρακολούθησε τις μέχρι τώρα παραστάσεις στην Κύπρο, ενώ αδιαμφισβήτητη ένδειξη για την ποιότητα της αξιολογής αυτής προσπάθειας για σκηνική παρουσίαση του καθαφικού έργου αποτελούν οι προσκλήσεις για παραστάσεις στη Ρώμη, στην Αγία Πετρούπολη και στην Αθήνα.

Η παράσταση αποτελεί ένα συγκλονιστικό θεατρικό δρώμενο που βασίζεται εξολοκλήρου σε ποίηση Καβάφης και συνδυάζει εκείνα τα ποιήματα ή μέρη σε ποιήματα όπου ο Αλεξανδρινός αξιοποιεί τεχνικές και στοιχεία της δραματικής τέχνης. Στο σκηνικό αποτέλεσμα συμβάλλει η εμπνευσμένη μουσική του Ευαγόρα Καραγιώργη που γράφτηκε ειδικά για την παράσταση, αλλά και οι ενδυματολογικές επιλογές του Σταύρου Αντωνόπουλου που προσδίδουν μια ιδιαίτερη αισθητική στο έργο.

Η προσέγγιση η οποία λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές φάσεις της ποιητικής ανέλιξης του Καβάφης, καθώς και τις θεματικές περιοχές της ποίησής του, καθιστά την παράσταση όχι απλά ένα απολαυστικό καλλιτεχνικό γεγονός, αλλά και μια γόνιμη εκπαιδευτική εμπειρία.

Στην παράσταση συνυφαίνονται με ευρηματικό τρόπο:

(α) αμιγώς θεατρικά/διαλογικά ποιήματα (π.χ. «Ο ποιητής κι η Μούσα», «Θεατής δυσαρεστημένος»):

(β) ποιήματα που συνιστούν δραματικούς μονολόγους, όταν δηλαδή το ποίημα

αποτελείται εξ ολοκλήρου από ένα μονόλογο του οποίου αποδέκτης είναι κάποιος επώνυμος ή και ανώνυμος ήρωας ο οποίος βρίσκεται επί σκηνής (π.χ. «Έμπορος Αλεξανδρέυς», «Μεγάλη Εορτή στου Σωσιβίου», «Επάνοδος από την Ελλάδα», «Συμεών», «Φιλέλλην», «Η Δόξα των Πτολεμαίων» κ.ά).

(γ) ποιήματα που αποτελούν δραματικούς διαλόγους εγκιβωτισμένους σε αφηγήσεις (π.χ. «Η μάχη της Μαγνησίας», «Εν Σπάρτη», «Άγε ω Βασιλεύ Λακεδαιμονίων» κ.ά.).

(δ) ταφικά ποιήματα όπου έχουμε τον άμεσο λόγο ενός νεκρού νέου, ο οποίος εκφέρεται σε πρώτο πρόσωπο έχοντας συχνά συγκεκριμένο αποδέκτη («Επιτάφιος», «Ιασή Τάφος», «Ιγνατίου Τάφος», «Λάνη Τάφος» κλπ.).

(ε) ποιήματα όπου έχουμε το είδος του εσωτερικού μονολόγου (π.χ. «Απ' τες Εννιά—», «Ο Ήλιος του Απογεύματος», «Γκρίζα», «Μακριά», «Του πλοίου» κ.ά.).

(στ) ποιήματα που έχουν μορφή Χορικού (π.χ. «Η Αρχαία Τραγωδία», «Η ναυμαχία», «Τρώες», «Στα 200 π.Χ.», «Εις τα περίχωρα της Αντιοχείας» κ. ά).

Η προσέγγιση λαμβάνει υπόψιν τις διαφορετικές φάσεις της ποιητικής ανέλιξης του Καβάφη (πρώιμη, εποχή της διαμόρφωσης, ωριμότητα), καθώς και τις θεματικές περιοχές της ποίησής του (φιλοσοφικά/διδακτικά, ιστορικά/πολιτικά, αισθησιακά/ερωτικά ποιήματα). Αντιμετωπίζει ακόμη ως μέρος του έργου τις μεταφράσεις του ποιητή, είτε αυτές απολήγουν σ' ένα νέο δικό του ποίημα («Ένας Έρωσ», «Αλληλουχία κατά τον Βωδελάιρον»), είτε μένουν ως αποσπασματικές ασκήσεις που στηρίζουν τη δοκιμακή του σκέψη (π.χ. οι μεταφράσεις από την Κόλαση του Dante, από το Με το ίδιο Μέτρο του Shakespeare, από την «Λάμια» του Keats, από τον «Οδυσσέα» του Tennyson).

Η παράσταση προσπαθεί να αναδείξει, στο πλαίσιο μιας θεατρικής πράξης, την τεκμηριωμένη γνώση και αγάπη του Καβάφη για το θέατρο και τη δραματική τέχνη, τονίζοντας εκείνα τα στοιχεία τα οποία ο Αλεξανδρινός αφομοίωσε από την τέχνη του δράματος, αρχαίου, μεσαιωνικού και νεότερου, καθώς και από μεγάλους ευρωπαίους ποιητές οι οποίοι επίσης στήριξαν ένα μέρος της ποιητικής τους στη δραματική τέχνη (π.χ. ο Robert Browning ως προς το είδος του δραματικού μονολόγου).

Στους δραματικούς μονολόγους του Καβάφη απαντά ο επώνυμος (πλην σιωπηλός) αποδέκτης του λόγου του ομιλούντος στο ποίημα (χαρακτηριστικά παραδείγματα ο φιλόσοφος Έρμυπος στο ποίημα «Επάνοδος από την Ελλάδα», ο αυλικός Σιθάσπης στο «Φιλέλλην», ο ποιητής Μέβης στο «Συμεών»), καθώς και αρκετοί ανώνυμοι που κρύβονται πίσω από τις προσφωνήσεις («Φίλοι», «Σεις», κλπ.). Οριακή περίπτωση δραματικού μονολόγου αποτελεί το

ποίημα «Dunya Guzeli» όπου ο επί σκηνής αποδέκτης του δραματικού μονολόγου της «Ωραίας του Κόσμου» είναι το είδωλό της μέσα στον καθρέφτη.

Έγραψαν για την παράσταση

Το συμπόσιο, υπό τον τίτλο «Κ. Π. Καβάφης: ελληνικός και οικουμενικός», στο παραδεισίο Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρον Δελφών υπήρξε σεμνό, οικονομημένο και ωφέλιμο. [...] Αρχίζω με το καλλιτεχνικό περίγραμμα, που διακόσμησε τις δεκαέξι εισηγήσεις, μοιρασμένες ισάριθμα σε δύο συνεδριακές ημέρες. [...] Στο θέατρο «Φρύνιχος» ανέβηκε [6 Ιουλίου] η «Σπουδή στον θεατρικό Καβάφη» με την καθαφική επιγραφή «Νερά της Κύπρου, της Συρίας και της Αιγύπτου». Διδαγμένη υπεύθυνα από τον Μιχάλη Πιερή σε πρόθυμους φοιτητές του, που συναποτελούν το Θεατρικό Εργαστήρι Πανεπιστημίου Κύπρου - η εμπνευσμένη μουσική οφείλεται στον Ευαγόρα Καραγιώργη.

Δ. Ν. Μαρωνίτης, εφ. *Το Βήμα*, Αθήνα, 4 Αυγούστου 2013.

Η καινούργια θεατρική παραγωγή του Θ.Ε.ΠΑ.Κ. είναι αφιερωμένη στο έτος Καβάφη και προσθέτει στην ποικιλία των πανελλήνιων εκδηλώσεων για τα 150 χρόνια από τη γέννηση του ποιητή ένα ενδιαφέρον εγχείρημα – να ελέγξει με τη σκηνική υλοποίηση τη θεωρία για τη θεατρικότητα του Καβάφη, να αποτελέσει σκηνική απόληξη μιας μακράς σπουδής στον «θεατρικό» Καβάφη. [...]

Οι ενότητες από τις οποίες αντλήθηκε το κείμενο της παράστασης είναι τα ποιήματα που είναι άμεσα εμπνευσμένα από την τέχνη του θεάτρου (π.χ. «Η Αρχαία Τραγωδία», «Θεατής Δυσαρεστημένος») και τα ποιήματα που κατά την κρίση του δημιουργού της σύνθεσης περιέχουν τον σπόρο της δραματοποίησης, είτε ευδιάκριτο χάριν στη διαλογική δομή τους είτε βαθύτερα κρυμμένο, λανθάνοντα, που διευρύνει τον ίδιο τον όρο της «θεατρικότητας». Ο Πιερής ψάχνει μέσα στα Αποκηρυγμένα, τα Κρυμμένα, τα Ανέκδοτα κείμενα, στις μεταφράσεις, οδηγούμενος από δύο εξίσου σημαντικές έγνοιες, του φιλόλογου-ανιχνευτή της θεατρικότητας και του σκηνοθέτου-κυνηγού της θεαματικότητας. [...] Ο σκηνοθέτης Μιχάλης Πιερής σε συνεργασία με τον Πιερή φιλόλογο ενδιαφέρεται για τη διαφορετικότητα των ποιημάτων που έχει επιλέξει, για την ποικιλία των ειδών, τη χρονολογική εξέλιξη της ποιητικής πορείας και επικεντρώνεται στην εύρεση ιδιαίτερης σκηνικής λύσης για το κάθε κομμάτι. [...] Και ο Ευαγόρας Καραγιώργης χάρισε στην παράσταση εμπνευσμένα χορικά. Ο ενδυματολόγος Σταύρος Αντωνόπουλος μετέφερε στην παράσταση την αισθητική των πορτρέτων Φαγιούμ,

συνδυάζοντας ποικίλη διαφορετικότητα με την υφολογική ενότητα.

Νόνα Μολέσκη, εφ. *Ο Φιλελεύθερος*, Λευκωσία, 14 Ιουλίου 2013

Πληροφορίες και κρατήσεις: τηλ. 22894531-32, 25877827